

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

**Toledo, Francisco de
Coloniæ Agrippinæ**

85. De peccato mortali.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

Dico secundò, in aliorum sacrorum administratione necessaria iurisdictione quoad rectum usum, non tamen quoad usum. Explico: Nullus potest conferre Eucharistiam, vel extremam Vnctionem, vel Ordines, vel Baptismum sollemniter nisi habens iurisdictionem in eum, cui confert, vel ex commissione habentis. Si tamen conferat, peccat, & tamen Sacramentum tenet. In Eucharistia verò, & extrema Vnctione tempore necessitatis, non peccaret conferendo: in Matrimonio autem non est necessaria, quia non ibi ut conferens concurrat Sacerdos. Modo habetur in Concil. Trid. sess. 24. c. 17. *Qui aliter quàm presente Parocho, vel alio Sacerdote de ipsius loci, seu Ordinarij licentia, & duobus vel tribus testibus maritum contrahere intentabunt, eos sancta Synodus, ad sic contrahendum omnino inhabiles reddat, & huiusmodi contractus etiam.*

Dico tertio, Ad baptismum conferendum non sollemniter, eo modo, quo laicus potest conferre, non est necessaria iurisdictione, nec quoad usum, nec quoad rectum usum, si numerum conferatur, quando necessitas imminet. Et hæc sententia hoc impedimento.

De peccato mortali.

CAPVT LXXXV.

Mortale peccatum est impedimentum, non quidem quoad usum ordinum, nec sacramentorum administrationem impediens, ut falso hæretici fingunt, sed quoad rectum usum. Sacramenta enim collata ab his, qui in peccato sunt mortali, suum consequuntur in suscipiente effectum: tamen qui sic ministrant, male, & cum peccato ministrant.

In cuius gratiam notandum est, peccatores hos ministros posse esse in triplici differentia. Aut enim sunt peccati ab Ecclesia, aut tolerati: & hi, vel publici, vel privati, seu occulti.

Præcisi dicuntur, qui sunt ab Ecclesia separati, vel peccatam ab officio exclusi, ut Apostatæ, hæretici, schismatici, degradati, depositi, suspensi, excommunicati, interdicti irregulares.

Tolerati sunt, qui in alijs sunt peccatis, propter quos

Ecclesia non arceatur ab officio. Publici autem sunt, cum eorum peccata alijs sunt nota. Cum verò secreta, dicuntur occulti. Illi primi generis peccant mortaliter, Sacramenta administrantes, & celebrantes: tamen tenent Sacramenta, præter confessionem, ut supra declaratum est, hoc notato, quod irregularitas solum arceat ab usu ordinis, non iurisdictionis, cum non est ex peccato. nec de his modò est præcipue sermo: nam de singulis dictum est. Illi verò secundi generis, si administrarent sacramenta, tenent quidem, tamen mortaliter ipsi peccant in cuiusque administratione, nisi urgeat necessitas, & ipsi habeant contritionem. Et idem peccatum committunt Diaconus, & Subdiaconus, qui solemniter, & modo, quo secularibus non licet, suos exercent ordines in mortali peccato. Idemque dicendum de inferioribus ordinibus, si eadem solemnitate celebrent, si ministri publici peccatores sint. Idemque dicendum de prædicante, cum publicus sit peccator. Hi enim graue generant scandalum. Illi verò tertij generis etiam mortaliter peccant, licet non ita grauius, præter duos, scilicet, qui in minoribus sunt ordinati: nam hi, quia non ita propinqui Sacramento altaris, à mortali excusantur, nisi adsit contemptus. Similiter, præter prædicantem, quia non est actus ex se ordini deputatus, non enim mortaliter peccat, si reuerenter accedat, & contemptus non adsit. Eodem modo excusantur à mortali, quamuis publici essent, si non esset tanta notificatio, ut graue fieret scandalum, sed alij non excusantur, quia sunt proximi Sacramento purissimo. Quod si tibi arduum videtur, quod conferens in mortali Sacramento, mortaliter peccat, audi rationes huius, & cessabit admiratione.

Tria conueniunt maximè in ministro sacrorum, quæ ipsum obligant, ut absque conscientia peccati mortalis Sacramenta ministraret.

Primus, ipsa spiritualis est consecratio, per quam potestas ei data est: nam per Sacramentum gratia constituitur, & ordinatus minister Domini, unde tenetur se in officio suo talem exhibere, qualis per ordinationem effectus est.

Secundus est, ipsa gratia ad hoc peculiariter collata: nam Sacramentum ordinis imprimit eam gratiam, qua homo valere que ordinis sunt exercere. Non enim constituit Dominus aliquem in officio, vel dignitate aliqua, quin ei conferat,

quantum est ex se, quæ necessaria sunt ad exercenda et talis sunt muneris. Vnde peccat, qui absque tali dignitate accedit ad ea exercenda, quæ sunt ordinis, & ex genere suorum carum est mortale, & accedente grauitate materia, vt in his sibus prædictis, est mortale.

Tertius est, quia in talibus actibus se exhibet ministrum religionis Christianæ, & cultus spiritualis, & diuini, oportet ergo esse in charitate, seu absque conscientia peccati mortalis, qui se ministrum tanti cultus exhibet.

*Quando licet à malis ministris accipere
Sacramenta.*

CAPVT LXXXVI.

Tanta est humana nequitia, vt sæpè contingat, quod ministri conscientias proprias negligentes, Sacramenta administrare non formident, vnde oportet fideles esse præparatum, & scire à quibus, & quomodo possit talia recipere Sacramenta. Et vt, iuxta distinctiones in capite præcedenti positas, procedamus, dico ante omnia, quod huiusmodi ministri possunt se dupliciter habere. Vno modo, quod ipsi sunt compositi Sacramenta administrantes, vel celebrantes; vt, qui ledet in loco suo, audiens confessiones, vel qui in Ecclesia adhibens Sacramenta. vel non sunt sic expositi, sed sunt parati, vt si aliquis ab ipsis peteret, ipsi statim conferrent. Rursum isti, aut sunt quibus ex officio incumbit Sacramenta administrare, vt Parochus, Curatus, Episcopus, vel similes: aut sunt quibus non ex officio incumbit, sed ex facultate aliqua, vel alia de causa. Iuxta hoc dico.

Primò, à non toleratis ab Ecclesia, siue parati, siue non parati, siue expositi sint siue ex officio incumbat eis, siue non, non licet vllum Sacramentum recipere, etiam in necessitate temporis, præter baptismum 24. q. 1. c. si quem forte. Explico: Si esset aliquis Parochus hæreticus, aut schismaticus, aut nominatim excommunicatus, non licet eum, quamuis celebrantem audire, etiam in die Dominico, & quamuis nullum aliud esset sacrum: nec cum ipso confiteri, nec aliud recipere Sacramentum, quamuis ipse esset expositus, & vellet ministrare, nisi in articulo mortis, quando non est copia

alterius
cessitatis
ferendo
sumere.

Dico
sint exp
quatur
Ecclesia
lis noc
illi sunt
& vnde
mortis.

Dico
sint par
ue ex ne
cumque
lus mal

Dico
non est t
Sacram
enim ha
tate id fi
tur adm
est neces
charitatis
tio in eu
quamuis
Sacram

Dico
re excom
percussio
lij Ce
ad

alic